



NIEUWJAARSKAART

Een kaart met een zeilboot erop. Altijd goed voor een nieuwjaarswens aan de beste vrienden in de zeilerij. Ik vond twee mooie exemplaren in een museumkiosk: een reproductie van *Ground swell* (1939) van de Amerikaanse schilder Edward Hopper, en een creatie van de Duitse romanticus Caspar David Friedrich: *Auf dem Segler* (1818). Van beide kocht ik een stapeltje. Eenmaal thuis kreeg ik een beetje spijt van mijn spontane aankoop. De groeten en wensen die ik in mijn hoofd had, pasten niet bij de beelden.

Ground swell is een meesterwerk. Het toont een blinkend witte Amerikaanse Catboat met daarop vijf jonge zeilers. Allemaal hebben ze de blik strak gericht op het enige donkere ding in de zinderend zonnige omgeving: een dreigende, roestige belboei, midden in het beeld. De roerganger legt gespannen de helmstok aan lei, alsof hij beseft dat hij te laat overstag gaat. De zee is blauw, de lucht ook. Hooftewel, er zijn cirruswolken te zien. Die kunnen duiden op naderend slecht weer. Even bedenkelijk zijn de golven. Ze zijn te hoog voor het lichte zomerse weer. Een teken van zwaar weer op grotere afstand. De belboei moet in die deining welhaast een oorverdovend alarmerend kabaal maken.

Ik ging even zoeken naar tekst en uitleg over het schilderij en jawel: er kwam een deskundig onderbouwd verband naar boven met de Tweede Wereldoorlog. Hopper schilderde zijn *Ground swell* in september 1939. Hitler had op 1 september van dat jaar Polen aangevallen. De kaart-met-boot-altijd-goed was al beladen met een zware vracht. Aan sommige mensen kon ik die boodschap wel kwijt: ik schreef de wens dat het nieuwe jaar vrij zou blijven van dreiging, van welke aard dan ook.

Het andere stapeltje kaarten toont een man en een vrouw, hand in hand zittend op het voordek van een stoere houten kotter. Je kijkt tegen hun ruggen aan. Typisch de romanticus Friedrich. Zijn personages zijn als individu van geen belang, ze leiden je blik alleen maar naar het grootse en mystieke landschap. Maar de verte is onbestemd en in nevel gehuld. Op

de horizon zie je niet meer dan de vage contouren van een stad. De zee is rustig. Een zoete bries blaast de zeilen bol. Het paar op het voordek heeft kleding aan die past bij een zondagmiddag in een theetuin en zeker niet bij het ruwe hout van een kotter op zee. Doordat de voorgrond wordt ingenomen door de dikke mast en de rakbanden van het grootzeil, waan je jezelf aan boord. Een en al symboliek dus. Als toeschouwer blijft je niets anders over dan bij jezelf naar binnen te kijken: wat zegt dit mij? Wat doet het met me? We zien in dit schilderij onszelf op de levenszee onderweg naar een toekomst die in onzekerheid is gehuld.

Daar houd ik van: onderweg zijn, liefst over water, zonder de zekerheden die ons op elk moment en tot in de kleinste details als iets positiefs worden aangepraat. Honderd procent zekerheid over waar je bent, hoe lang nog en via welke weg je moet gaan, hoe je doel er exact uitziet en dat elk risico is uit-

In *Auf dem Segler* zien we onszelf op de levenszee, onderweg naar een toekomst in nevelen gehuld

gesloten, is dodelijk saai en destructief. Nooit meer verrassing en avontuur. Nooit meer verwondering om iets onbekends, of de vreugde om een plezierige ontdekking. Nooit meer de spanning die je alert maakt op wat er in je omgeving gebeurt. Nooit meer de noodzaak om al je talenten aan te spreken om een hindernis of tegenslag te overwinnen. Dat geldt voor het leven en zeker voor dat kleine stukje ervan dat onze zeilsport inneemt. Dat de Vendée Globe iets voorstelt, is te danken aan de onmogelijkheid om alle trajecten tevoren volledig met zekerheden in te vullen. Zou dat ooit wél lukken, dan is er op slag niets meer aan. En zijn de zeiltochten waarover u de mooiste verhalen kunt vertellen, juist niet die tochten die niet al tevoren tot in het detail waren uitgestippeld? Ik wens u, medezeiler, een nieuw jaar met een behoorlijke lading onbestemdheid en een vleug romantiek. De plas, de zee, een weekeindtocht of langere reis wordt daar een stuk interessanter door. ●

ROB BIJNSDORP is journalist, communicatieadviseur en zwerver op en langs het water. De nieuwste ontwikkelingen in jachtontwerpen en navigatie-elektronica gaan aan hem voorbij. Maar des te meer gaat zijn aandacht uit naar de kwaliteit van het leven aan boord en naar de bijzonderheden van het water waarop we varen.